

Sygn. akt I Ca 194/13

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Iwona Podwójniak

Sędziowie SSO Joanna Składowska

SSO Katarzyna Powalska

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2013 r. w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z wniosku D. J.

z udziałem (...) Spółka Akcyjna z/s w L.

o ustanowienie służebnością przesyłu

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli

z dnia 13 marca 2013 r. sygn. akt I Ns 483/12

postanawia:

oddalić apelację.

Sygn. akt I Ca 194/13

UZASADNIENIE

We wniosku skierowanym do Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli wnioskodawca D. J. wniósł o ustanowienie na nieruchomości stanowiącej jego własność położonej w Z. przy ulicy (...) składającej się : z działki gruntu oznaczonej w rejestrze gruntów Starostwa Powiatowego w Z. numerami (...), dla której Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli Wydział Ksiąg Wieczystych powadzi księgę wieczystą nr (...), na rzecz każdorazowego właściciela urządzenia przesyłowego zlokalizowanego na w/w działce służebności przesyłu według oznaczeń, które znajdują się na mapie sporządzonej przez powołanego przez Sąd Rejonowy biegłego geodetę oraz o zasądzenie od uczestnika postępowania na jego rzecz kwoty 272.000,00 zł tytułem wynagrodzenia za ustanowienie opisanej służebności, a także zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Uczestnik postępowania (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L. Oddział (...) wnosił o oddalenie wniosku, podnosząc zarzut zasiedzenia służebności.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 13 marca 2013 roku wydanym w sprawie o sygn. akt I Ns 483/12 Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli oddalił wniosek D. J. oraz ustalił, iż wnioskodawca i uczestnik postępowania ponoszą koszty w zakresie kwot przez nich wydatkowanych.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na ustaleniach, które Sąd Okręgowy w całości podziela i przyjmuje za własne, a których istotne elementy przedstawiały się następująco:

Wnioskodawca D. J. jest właścicielem działek gruntu (...) położonych w Z. przy ulicy (...), na których to w drugiej połowie lat 70-tych XX posadowione zostały urządzenia elektryczne należące obecnie do (...) SA w L. Oddział (...). Linia energetyczna 15 kV biegnąca przez działkę wnioskodawcy oddana została do eksploatacji w dniu 30 września 1971 roku.

Zarządzeniem Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 roku nr 14/ (...)/89 utworzone zostało przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w Ł.. Przedsiębiorstwo to powstało w wyniku podziału przedsiębiorstwa państwowego - (...) w W. na bazie jego zakładu - Zakładu (...) w Ł.. Nowo utworzonemu przedsiębiorstwu państwowemu przydzielone zostały składniki mienia powstałego z podziału p.p. - Centralnego O. Energetycznego w W.. W zarządzie nowo utworzonego przedsiębiorstwa znalazła się linia energetyczna 15kV przebiegająca przez działki wnioskodawcy.

W 1993 roku przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) został przekształcony w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa - Zakład (...) S.A. w Ł., który w 2008 roku zmienił nazwę na (...) S.A. w Ł.. W roku 2010 roku (...) SA w Ł. została połączona ze spółką (...) S.A. w L. jako spółką przejmującą. (...) oddział w/w spółki otrzymał nazwę (...) SA Oddział (...). Przedmiot działalności w/w spółki stanowi m. in. dystrybucja energii elektrycznej.

Wnioskodawca pismem z dnia 17 kwietnia 2012 roku wystąpił do (...) SA Oddział (...) z żądaniem zawarcia umowy o ustanowienie na działce gruntu oznaczonej w rejestrze gruntów Starostwa Powiatowego w Z. numerem (...) służebności przesyłu oraz wypłatę jednorazowego wynagrodzenia z tego tytułu. Wezwanie to okazało się nieskuteczne.

Przy tak ustalonych faktach Sąd Rejonowy przywołując treść art. 305¹ w zw. z art. 49 § 1 kc, uznał wniosek o ustanowienie służebności przesyłu w całości za niezasadny. Nie budziło w jego ocenie bowiem jakichkolwiek wątpliwości, że uczestnikowi postępowania przysługują prawa właścicielskie do urządzeń przesyłowych zlokalizowanych na gruncie wnioskodawcy w postaci linii energetycznej 15 kV wybudowanej tam w pierwszej połowie lat 70-tych ubiegłego wieku, a także iż utrzymanie tej linii we właściwym stanie technicznym wymaga ze strony uczestnika postępowania okresowego lub okazjonalnego do nich dostępu, co wiąże się z prawem korzystania z gruntu wnioskodawcy. Sąd a quo powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, które jest w całości aprobowane przez Sąd Odwoławczy, szczegółowo omówił kwestie następstwa prawnego i przekształceń mocą których obecnie linia energetyczna 15 kV jest w posiadaniu obecnego uczestnika postępowania. Jak skonstatował Sąd w Zduńskiej Woli na nieruchomości wnioskodawcy od ponad 40 lat istnieje linia energetyczna, która jest urządzeniem przesyłowym, pozostającym aktualnie we władaniu uczestnika (...) SA w L. Oddział (...). Urządzenie to stanowiło własność Skarbu Państwa – w myśl zasady jednolitej własności państwowej określonej w art. 128 § 1 kc. Następnie urządzenie to znalazło się w zarządzie przedsiębiorstwa państwowego i stało się mieniem, wobec którego przedsiębiorstwo mogło wykonywać w imieniu własnym uprawnienia płynące z własności państwowej (art. 128 § 2 kc).

Z dniem 7 stycznia 1991 roku – na skutek nowych regulacji ustrojowych – przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w Ł. stało się właścicielem ruchomości w postaci urządzenia przesyłowego zlokalizowanego na gruncie wnioskodawcy, a ostatecznie od 2010 roku właścicielem linii energetycznej jest uczestnik postępowania.

Sąd I- szej instancji wskazał dalej, iż podstawą ustanowienia za wynagrodzeniem w drodze orzeczenia sądowego służebności, o której traktuje art. 305¹ kc jest nie tylko istnienie na gruncie wnioskodawcy urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 kc stanowiących własność przedsiębiorstwa przesyłowego, ale również fakt, że ustanowienie w/w służebności jest konieczne dla właściwego korzystania z tych urządzeń. Bezspornym jest, iż utrzymanie zlokalizowanej

na gruncie wnioskodawcy linii energetycznej 15kV we właściwym stanie technicznym wymaga ze strony uczestnika okresowego lub okazjonalnego do nich dostępu,
a ten możliwy jest jedynie z gruntu na którym są posadowione.

Sąd meriti rozstrzygając powyższą kwestię wskazał, iż uczestnik postępowania skutecznie podniósł zarzut zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu, obciążającej nieruchomości wnioskodawcy, która także daje uczestnikowi skuteczne względem wnioskodawcy prawo korzystania z ich gruntu, powodując brak podstaw do ustanowienia służebności przesyłu.

Sąd Rejonowy podkreślił, iż stan faktyczny stanowiący podstawę nabycia w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu, zaistniał po raz pierwszy w 1971 roku tj. wraz z wybudowaniem i oddaniem do eksploatacji linii energetycznej 15 kV i utrzymywał się w czasie gdy owo urządzenie przesyłowe było przedmiotem przekształceń własnościowych, w tym wynikających z przemian ustrojowo - gospodarczych jakie miały miejsce w Polsce na przełomie lat 80 i 90 ubiegłego wieku. Sąd a quo dokonując oceny prawnej podniesionego przez uczestnika zarzutu zasiedzenia służebności gruntowej, przeprowadził szeroką i pogłębioną analizę przepisów Kodeksu cywilnego regulujących służebności gruntowe obowiązujących w latach 70 – tych ubiegłego wieku do chwili obecnej, a także wpływu zamian ustawodawczych z lat 1989 – 1991 na istnienie przesłanek zasiedzenia, zwłaszcza w kontekście możliwości doliczania do czasu posiadania aktualnego posiadacza, posiadania służebności przez poprzedników (art. 176 § 1 kc). Sąd meriti w omawianym zakresie przywołał nadto orzecznictwo Sądu Najwyższego, które jest w całości podzielane przez Sąd Odwoławczy, bez konieczności jego ponownego powtarzania w tym miejscu.

W świetle poczynionych w sprawie ustaleń Sąd Rejonowy doszedł do wniosku,
że co najmniej od 30 września 1971 roku poprzednik prawny uczestnika władał służebnością gruntową przesyłu jak właściciel, a ponadto poprzednicy prawni uczestnika postępowania władali nieprzerwanie przedmiotową służebnością aż do uzyskania własności tej służebności przez zasiedzenie w dniu 30 września 2001 roku.

Sąd pierwszej instancji zwrócił uwagę, że nie stanowi przeszkody do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie okoliczność, że przed dniem 01 lutego 1989 roku, czyli przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 31 stycznia 1989 roku o zmianie kodeksu cywilnego, państwowe osoby prawne nie mogły nabyć własności nieruchomości, gdyż nie władają nieruchomościami w imieniu własnym lecz sprawowały zarząd mieniem państwowym w ramach zasady jednolitej własności państwowej. Uznał jednak , że skoro w okresie po 30 września 1971 roku poprzednicy prawni uczestnika korzystali ze służebności gruntowej w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, a ich władztwo nad tą nieruchomością miało postać posiadania w rozumieniu art. 336 kc wymieniony okres podlegał zaliczeniu do okresu koniecznego dla nabycia służebności w drodze zasiedzenia.

Reasumując – w ocenie Sądu pierwszej instancji, poczynszy od dnia 30 września 1971 roku, przez kolejne 30 lat, służebność gruntowa związana z linią energetyczną przebiegającą przez grunt wnioskodawcy, posiadana była w złej wierze. Żadne z przedsiębiorstw przesyłowych, kolejno jej używających, nie usankcjonowało faktu korzystania z cudzego gruntu. Tym nie mniej z dniem 30 września 2001 r. stosownie do treści art. 172 § 2 kc w zw. z art. 176 kc w zw. z art. 292 kc upłynął okres 30 lat, skutkujący nabyciem przez (...) S.A. w Ł., przez zasiedzenie, służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu.

W okresie biegu zasiedzenia żaden z właścicieli działek (...) w Z. nie podjął działań, które skutkowałyby przerwaniem biegu terminu. W 2010 roku (...) SA w Ł. (poprzednia nazwa to (...) SA) została połączona ze spółką (...) S.A. w L. jako spółką przejmującą.

Powyższe w ocenie Sądu meriti wskazuje, iż uczestnik postępowania (...) S.A. w L. Oddział (...) jest od 2010 roku właścicielem linii energetycznej oraz uprawnionym z tytułu związanej z nią służebności gruntowej obciążającej działkę wnioskodawcy w zakresie linii 15kV. Tym samym ustanowienie służebności przesyłu w celu właściwego korzystania z urządzeń przesyłowych linii 15 kV zlokalizowanych na gruncie wnioskodawcy także nie jest konieczne i stanowi przesłankę do oddalenia wniosku.

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął w oparciu o art. 520 § 1 kpc uznając, że każdy z uczestników powinien ponieść koszty związane ze swoim udziałem w sprawie

Powyższe orzeczenie Sądu Rejonowego apelacją w całości zaskarżył wnioskodawca D. J., który zarzucił mu:

Naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj.:

1. art. 217 § 1 kpc w zw. z art. 227 kpc i 278 kpc poprzez brak przeprowadzenia przez Sąd, w wypadku wymagającym wiadomości specjalnych, dowodu z opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości na okoliczność ustalenia wysokości wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności przesyłu;

2. art. 217 § 1 kpc w zw. z art. 227 kpc poprzez bezzasadne oddalenie wniosku dowodowego pełnomocnika wnioskodawcy w przedmiocie zobowiązania uczestnika do przedłożenia dowodu uiszczania podatku od nieruchomości użytkowanej przez uczestnika oraz przedłożenia deklaracji potwierdzającej fakt zgłoszenia nieruchomości użytkowanej przez uczestnika do właściwego urzędu prowadzącego ewidencję gruntów na cele podatku od nieruchomości wskutek błędnego uznania, iż dowód ten służył dla wykazania faktów nie mających istotnego znaczenia dla sprawy;

3. art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów tj. polegające na dowolnej, a nie swobodnej ocenie zgromadzonego materiału dowodowego i bezpodstawnym pominięciu wniosków z niego płynących, a nadto wyprowadzeniu z materiału dowodowego wniosków z niego nie wynikających, a nadto sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego poprzez oddalenie wniosku D. J. uznając, iż z dniem 30 września 2001 r. upłynął okres 30 lat, skutkujący nabyciem przez (...) S.A. w Ł., przez zasiedzenie, służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu na działkach (...), dla której Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą pod numerem (...) i tym samym uznanie, iż uczestnik postępowania (...) S.A. w L. Oddział Ł. Teren jest od 2010 roku właścicielem linii energetycznej 15 kV, co spowodowało, uznanie przez Sąd, że ustanowienie służebności przesyłu w celu właściwego korzystania z urządzeń przesyłowych linii 15 kV zlokalizowanych na gruncie wnioskodawcy nie jest konieczne.

Naruszenie prawa materialnego, tj.:

-art. 352 § 1 kc poprzez przyjęcie, iż posiadanie realizowane przez uczestnika (przedsiębiorstwo państwowe), korzystającego z linii 15 kV mogło prowadzić do zasiedzenia służebności w sytuacji, gdy na poczet okresu wymaganego do zasiedzenia nie można zaliczyć okresu posiadania nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności gruntowej przez uczestnika przed dniem 1 lutego 1989 r. w sytuacji gdy przedsiębiorstwa państwowego nie można uznać w okresie do 1 lutego 1989 r. za samoistnego posiadacza nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności gruntowej i w związku z tym okres posiadania mógł rozpocząć się dopiero 1 lutego 1989 r., tj. z dniem, którym przestała obowiązywać zasada jednolitej własności państwowej zapisana w art. 128 k.c, gdyż dopiero wtedy doszło do rozdzielenia własności i przedsiębiorstwa państwowe mogły nabywać na swoją rzecz własność i inne prawa rzeczowe;

- art. 172 § 2 kc w zw. z art. 176 kc w zw. z art. 292 kc poprzez uznanie, iż z dniem 30 września 2001 r. upłynął okres 30 lat, skutkujący nabyciem przez (...) S.A. w Ł., przez zasiedzenie, służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu na działkach (...), dla której Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą pod numerem (...) i tym samym przyjęcie, iż uczestnik postępowania, (...) S.A. w L. Oddział (...) jest od 2010 roku właścicielem linii energetycznej 15 kV oraz uprawnionym z tytułu związanej z nią służebności gruntowej obciążającej działkę wnioskodawcy w zakresie linii 15kV i stwierdzenie, że w tym stanie rzeczy ustanowienie służebności przesyłu w celu właściwego korzystania z urządzeń przesyłowych linii 15 kV zlokalizowanych na gruncie wnioskodawcy nie jest konieczne;

- art. 305¹ kc i art. 305² § 2 kc poprzez oddalenie wniosku dotyczącego odpłatnego ustanowienia służebności przesyłu obciążającej nieruchomości stanowiącą własność wnioskodawcy położonej w obrębie Z. ((...)) przy ul. (...) o numerze ewidencyjnym działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą pod numerem (...) i nie zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy jednorazowej kwoty 272.000,00 zł (słownie: dwieście siedemdziesiąt dwa tysiące) tytułem odpowiedniego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie wniosku w całości ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Nadto domagał się nie obciążania wnioskodawcy kosztami postępowania, w tym kosztami związanymi z ewentualnym wydaniem w sprawie opinii biegłych sądowych oraz zasądzenia od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja wnioskodawcy D. J. jest bezzasadna i podlega oddaleniu. Sąd pierwszej instancji w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe, a na jego podstawie poczynił adekwatne do treści materiału dowodowego ustalenia faktyczne. Ustalenia te Sąd Odwoławczy przyjmuje za własne, nie znajdując potrzeby ich ponownego szczegółowego przytoczenia.

Odnosząc się do zarzutów apelacyjnych, to w pierwszej kolejności należy ocenić zasadność zarzutów naruszenia prawa procesowego. Dopiero bowiem na gruncie niewadliwych ustaleń faktycznych możliwa będzie ocena prawidłowości zastosowania prawa materialnego.

Nie jest zatem słuszny zarzut apelującego dotyczący naruszenia art. 233 kpc polegający na dokonaniu przez Sąd pierwszej instancji dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego i bezpodstawnym pominięciu wniosków z niego płynących, a nadto wyprowadzeniu z materiału dowodowego wniosków z niego nie wynikających, a nadto sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego co w konsekwencji oddalenie wniosku D. J. o ustanowienie służebności przesyłu.

Zgodnie z art. 233 § 1 kpc sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ocena ta musi być zgodna z zasadami logiki, doświadczenia życiowego oraz uwzględniać całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 § 1 kpc wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego to, bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z 6.11.1998 r, II CKN 4/98). Ocena dowodów przeprowadzona z zachowaniem tych reguł mieści się w granicach wyznaczonych przez zasadę swobodnej oceny dowodów wprowadzoną w art.233 kpc

Podniesione przez apelującego zarzuty mogłyby być uwzględnione jedynie wówczas gdyby wykazano, że zebrane dowody w części zostały ocenione w sposób rażąco wadliwy, sprzeczny z zasadami logiki bądź doświadczenia życiowego. Tego zaś apelujący nie dowiódł, a jego twierdzenia, że prawidłowa ocena materiału dowodowego w sprawie prowadzi do odmiennych ustaleń jest jedynie wyrazem własnej oceny dowodów i własnej wersji stanu faktycznego korzystnego dla niego, ale oderwanego od dowodów i ustaleń Sądu pierwszej instancji.

Należy zauważyć, że Sąd Rejonowy w sposób wszechstronny, bezstronny i zgodny z zasadą swobodnej oceny dowodów dokonał analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Zebrany w sprawie materiał dowodowy sprowadzał się do dowodów z dokumentów, które zostały przedstawione przez uczestnika postępowania. Dokumenty te w sposób nie budzący wątpliwości potwierdzają, że na nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawcy w drugiej połowie lat 70-tych XX wieku przedsiębiorstwo państwowe Zakłady (...) w W. - Zakład (...) w Ł. - Rejon S. wybudowało

urządzenie przesyłowe w postaci linii energetycznej 15 kV. Od dnia 30 września 1971 roku zakład ten zaczął w/w linię wykorzystywać w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej. Innymi słowy załączone przez uczestnika postępowania dokumenty w sposób jednoznaczny wskazują, iż jego poprzednicy prawnicy korzystali ze służebności przesyłu znajdującej się na nieruchomości wnioskodawcy oraz, że korzystanie z tej służebności przez w/w przedsiębiorstwo oraz jego następców prawnych trwa aż do dnia dzisiejszego.

Jak wskazuje lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku, Sąd pierwszej instancji przeprowadził wnikliwą analizę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, prawidłowo ustalił stan faktyczny sprawy, a następnie poddał słusznej ocenie prawnej wszelkie zmiany ustrojowe i nowelizacje przepisów prawa, w tym art. 128 kc odnośnie uznania dopuszczalności nabywania służebności gruntowych odpowiadających treści służebności przesyłu i wyciągnął z nich trafne wnioski, które są w całości akceptowane i podzielane przez Sąd Odwoławczy bez konieczności ich ponownego powtarzania w tym miejscu.

Reasumując - rozumowaniu Sądu a quo i dokonanej na jego podstawie oceny w żadnym wypadku nie można przypisać dowolności. W takim stanie rzeczy przeprowadzona ocena dowodów nie może być skutecznie podważona, co czyni zarzut naruszenia przepisu art. 233 kpc całkowicie chybionym.

Za pozbawiony uzasadnionych podstaw należy uznać zarzut naruszenia art. 217 § 1 kpc w zw. z art. 227 kpc i 278 kpc poprzez brak przeprowadzenia przez Sąd, w wypadku wymagającym wiadomości specjalnych, dowodu z opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości na okoliczność ustalenia wysokości wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności przesyłu. Skoro bowiem przesłanką rozstrzygnięcia sprawy nie jest faktyczny zakres służebności gruntowej, lecz fakt jej zasiedzenia przez poprzednika prawnego uczestnika, to tym samym została wyeliminowana konieczność ustanowienia służebności przesyłu przez sąd meriti, a w konsekwencji podstawa ustalenia na rzecz wnioskodawcy wynagrodzenia z tego tytułu. Powtórzyć należy za Sądem Rejonowym, iż wynagrodzenie za obciążenie nieruchomości służebnością gruntową należy się właścicielowi nieruchomości wyłącznie w przypadku gdy do tego obciążenia dochodzi. W przypadku zasiedzenia, skutek ten następuje ex lege - nabywca uzyskuje swoje prawa w sposób pierwotny. Dlatego też zasiedzenie służebności jest nieodpłatne. Skoro tak to wobec zasiedzenia ograniczonego prawa rzeczowego przez uczestnika postępowania brak było podstaw dla przyznania wnioskodawcy wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu i co oczywiste brak jakichkolwiek argumentów za dopuszczeniem dowodu z opinii biegłego, który miałby wysokość owego wynagrodzenia określić. Marginalnie należy wskazać, iż dopuszczenie dowodu z opinii biegłego w realiach niniejszej sprawy wiązałoby się nie tylko z dodatkowymi kosztami dla wnioskodawcy, ale także wpłynęłoby na przedłużenie postępowania.

Nie można zgodzić ze skarżącym, iż Sąd pierwszej instancji naruszył przepis art. 217 § 1 kpc w zw. z art. 227 kpc poprzez bezzasadne oddalenie wniosku dowodowego pełnomocnika wnioskodawcy w przedmiocie zobowiązania uczestnika do przedłożenia dowodu uiszczania podatku od nieruchomości użytkowanej przez uczestnika oraz przedłożenia deklaracji potwierdzającej fakt zgłoszenia nieruchomości użytkowanej przez uczestnika do właściwego urzędu prowadzącego ewidencję gruntów na cele podatku od nieruchomości wskutek błędnego uznania, iż dowód ten służył dla wykazania faktów nie mających istotnego znaczenia dla sprawy. Okoliczność ponoszenia ciężarów podatkowych od nieruchomości jest tylko jednym z przejawów właścicielskiego podejścia do uprawnień korzystania z nieruchomości, a jego brak nie przesądza o pozytywnym uznaniu prawa do nieruchomości.

W ocenie Sądu Okręgowego nie ulega wątpliwości, że Sąd pierwszej instancji prawidłowo i wnikliwie przeprowadził postępowanie dowodowe, dokonując trafnej, logicznej i spójnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, biorąc pod uwagę wszystkie mające znaczenie dla rozstrzygnięcia istoty sporu dowody w sprawie. Zaznaczyć też należy, iż stosownie do treści przepisu art. 227 kpc przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Faktem istotnym dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy było ustalenie – wobec podniesienia przez uczestnika postępowania zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu – czy w istocie przysługuje prawo własności owej służebności przesyłu i czy należy ono do uczestnika postępowania - (...) Spółka Akcyjna w siedzibą L. i temu też założeniu słusznie było podporządkowane postępowanie dowodowe.

Poza tym Sąd pierwszej instancji wydał postanowienie o oddaleniu tychże wniosków dowodowych (vide k. 79), zatem w celu skutecznego powoływania się w dalszym toku postępowania na zarzuty z tym związane, pełnomocnik winien zgłosić do protokołu zastrzeżenia w trybie art. 162 kpc, co w sprawie przedmiotowej nie miało miejsca (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 roku, IV CSK 185/09).

Za całkowicie chybiony należy uznać podniesiony przez skarżącego zarzut naruszenia przepisu prawa materialnego art. 352§1 kc poprzez przyjęcie, iż posiadanie realizowane przez uczestnika mogło prowadzić do zasiedzenia służebności w sytuacji, gdy na poczet okresu wymaganego do zasiedzenia nie można zaliczyć okresu posiadania nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności gruntowej przez uczestnika przed dniem 1 lutego 1989 r. w sytuacji gdy przedsiębiorstwa państwowego nie można uznać w okresie do 1 lutego 1989 r. za samoistnego posiadacza nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności gruntowej i w związku z tym okres posiadania mógł rozpocząć się dopiero 1 lutego 1989 r., tj. z dniem, w którym przestała obowiązywać zasada jednolitej własności państwowej zapisana w art. 128 kc, gdyż dopiero wtedy doszło do rozdzielenia własności i przedsiębiorstwa państwowe mogły nabywać na swoją rzecz własność i inne prawa rzeczowe.

Otóż kwestia zaliczania okresu posiadania przez Skarb Państwa na rzecz aktualnych posiadaczy sieci energetycznych została szczegółowo i gruntownie wyjaśniona w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego, zgodnie z którym dostarczanie przez państwowe przedsiębiorstwa energetyczne energii elektrycznej oraz budowa i konserwacja urządzeń do tego służących było wykonywane w ramach działalności gospodarczej państwa, a więc w ramach dominium, a nie w ramach władczych uprawnień. Jeszcze przed podjęciem uchwały całej Izby Cywilnej z dnia 26 października 2007 roku, III CZP 30/07, w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone było stanowisko, że osoba prawna, która przed dniem 01 lutego 1989 roku mając status państwowej osoby prawnej nie mogła nabyć (także w drodze zasiedzenia) własności nieruchomości, może do okresu samoistnego posiadania wykonywanego po dniu 01 lutego 1989 roku doliczyć okres posiadania Skarbu Państwa sprzed tej daty. Stanowisko to wyrażone zostało w szczególności właśnie w odniesieniu do przedsiębiorstw energetycznych i innych przedsiębiorstw przesyłowych, które do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 31 stycznia 1989 roku korzystały ze służebności przesyłu w ramach zarządu mieniem państwowym w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, a więc w istocie były dzierżycielami w rozumieniu art. 338 kc oraz ze względu na treść art. 128 kc nie mogły nabyć na swoją rzecz własności ani innych praw rzeczowych (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2006 roku, IV CSK 149/05, nie publ., i z dnia 08 czerwca 2005 roku, V CK 680/04, nie publ., oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2006 roku, I CSK 11/05 i z dnia 10 kwietnia 2008 roku, IV CSK 21/08, nie publ. oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2008 roku, I CSK 171/08). Należy w tym miejscu nadto powtórzyć za Sądem Najwyższym, że nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, iż posiadanie służebności przesyłowej przez przedsiębiorstwo państwowe przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej kodeks cywilny z 1989 r. nie było posiadaniem w rozumieniu art. 352 § 1 kc i nie mogło prowadzić do zasiedzenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2012 roku, IV CSK 183/11). Stanowisko to jest w pełni aprobowane przez Sąd Okręgowy i tym samym dalsze dywagacje odnośnie tego zarzutu stają się zbędne.

Powyżej zaprezentowane uwagi stanowiły także o konieczności uznania zarzutu naruszenia art. 172 § 2 kc w zw. z art. 176 kc w zw. z art. 292 kc polegającego na uznaniu, iż z dniem 30 września 2001 r. upłynął okres 30 lat, skutkujący nabyciem przez (...) S.A. w Ł., przez zasiedzenie, służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu na działkach za całkowicie bezzasadny.

Winno się w tym miejscu ponownie zaakcentować, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że osoba prawna, która przed dniem 1 lutego 1989 r., mając status państwowej osoby prawnej, nie mogła nabyć (także w drodze zasiedzenia) własności nieruchomości ani ograniczonych praw rzeczowych, może do okresu samoistnego posiadania wykonywanego po tej dacie doliczyć okres posiadania Skarbu Państwa sprzed tej daty. Trzeba zatem jednoznacznie wskazać, że w dokumentach załączonych do akt sprawy przez uczestnika, jest jednoznaczna informacja o istnieniu linii przesyłowej energii elektrycznej przechodzącej obecnie przez nieruchomość wnioskodawcy w zakresie linii 15 kV co najmniej od 1971 roku, kiedy to została wybudowana. Bezspornie zaś owa linia została oddana do eksploatacji z dniem 30 września 1971 roku, co wynika z protokołu odbioru technicznego z dnia 30 września 1971

roku. Zatem wbrew tezom skarżącego trafnie Sąd pierwszej instancji ustalił, iż zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu nastąpiło z dniem 30 września 2001 roku (wobec wprowadzenia noweli art. 172 kc poprzez wydłużenie okresu samoistnego posiadania prowadzącego do zasiedzenia w zlej wierze do lat trzydziestu od dnia 01 października 1990 roku)

Wreszcie nie można zgodzić się z zarzutem naruszenia art. 305¹ kc i art. 305² § 2 kc. Jest bowiem oczywistym, że w przypadku skutecznego podniesienia zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu jej ustanawianie w trybie przepisu art. 305¹ kc, a tym bardziej zasądzenie wynagrodzenia z tego tytułu w oparciu o przepis art. 305² § 2 kc jest zbędne i przepisy te nie mogą być zastosowane. Taka sytuacja występuje w okolicznościach rozpoznawanej sprawy, ponieważ uczestnik postępowania wykazał, iż posiada prawo do zajmowania przez urządzenie energetyczne cudzej własności.

Z tych wszystkich względów bezzasadna apelacja z mocy art. 385 kpc w związku z art. 13 § 2 kpc podlegała oddaleniu.